

2022-12-08

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS 2022-00988

Riktlinjer för medborgarförslag

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta följande.

Kommunstyrelsen antar Riktlinjer för medborgarförslag i enlighet med bilaga 1 till tjänsteskrivelse daterad den 8 december 2022.

Sammanfattning

För att tydliggöra vilka kriterier som ställs på medborgarförslag föreslås att riktlinjer antas. Utifrån tydliga kriterier får förslagsställaren vägledning om hur förslag kan lämnas i kommunen. När riktlinjer antagits kan information om detta lämnas på kommunens hemsida tillsammans med annan relevant information om kontaktvägar såsom exempelvis synpunkthantering och felanmälan.

Ärendet

Bakgrund

Av 33 § i kommunfullmäktiges arbetsordning framgår numera att kommunstyrelsen bemyndigas att anta bestämmelser för hantering av medborgarförslag. Denna bestämmelse tillkom då kommunfullmäktige reviderade arbetsordningen, (2022-05-16, KFKS 2022/294). Utifrån kommunfullmäktiges bemyndigande har ett förslag på riktlinjer för medborgarförslag arbetas fram av juridik- och kanslistaben.

Juridik- och kanslistabens utredning och bedömning

Utifrån 8 kap. 1 § kommunallagen framgår att den som är folkbokförd i kommunen eller i en kommun inom regionen får, om fullmäktige har beslutat det, väcka ärenden i fullmäktige (medborgarförslag). Detsamma gäller unionsmedborgare som avses i 1 kap. 5 § andra stycket kommunallagen. Även barn och ungdomar har rätt att väcka medborgarförslag. Genom att medborgarförslag kan väckas av alla medlemmar som är folkbokförda i kommunen respektive i en kommun, innebär det också att personer med utländsk bakgrund, som ännu inte fått kommunal rösträtt, har rätt att väcka medborgarförslag.

För att tydliggöra vilka kriterier i övrigt som ställs på medborgarförslag i kommunen föreslås att riktlinjer antas. När riktlinjer antagits kan information om detta lämnas på kommunens hemsida tillsammans med annan relevant information om kontaktvägar såsom exempelvis synpunkthantering och felanmälan inom kommunen. Det finns då även möjlighet att ge mer vägledning om vilka frågor som faller inom kommunens ansvarsområde och samtidigt tydliggöra vilka ansvarsområden som ligger utanför kommunens befogenhet. Tydlig information ger förslagsställaren möjlighet att direkt kontakta den funktion som har ansvar för sakfrågan. Det förekommer att medborgarförslag avser sakfrågor som ligger utanför kommunens ansvarsområde. Som exempel kan nämnas medborgarförslag som avser ansvarsområde som hör till Trafikverket, Region Stockholms eller privata näringsidkare i kommunen. Genom att ge tydlig information om vilka ansvarsområden kommunen har kan förslagsställaren i fler fall ta direkt kontakt med ansvariga externa aktörer och få en snabbare hantering jämfört med om ett förslag lämnas för politiskt ställningstagande i kommunen.

Av den föreslagna kriterierna framgår att medborgarförslaget

- ska vara skriftligt,
- innehålla namn, adress och kontaktuppgifter till förslagsställaren,
- innehålla ett konkret förslag som kommunen kan ta ställning till och en motivering till varför kommunen ska besluta enligt förslaget (det vill säga ingen synpunkt, felanmälan eller tips om en enkel åtgärd),
- ska avse ett förslag om att införa eller utveckla något som ligger inom ramen för kommunens befogenhet och ansvarsområde,
- ska inte avse ett förslag som redan har lagts och beretts i närtid, eller om ett politiskt beslut fattats i frågan under de senaste 12 månaderna,
- får inte innehålla odemokratiskt, diskriminerande innehåll och inte heller strida mot svensk lag eller annan författning samt
- får inte beröra myndighetsutövning mot enskild person, avse enskilt föreningsbidrag eller bidrag till enskild organisation.

Av de föreslagna riktlinjerna föreslås även förtydligas hur kommunen ska kommunicera med förslagsställaren. Detta i syfte att säkerställa att förslagsställaren får nödvändig information om att förslaget tagits emot och samt information om hur den ansvariga nämnden beslutade.

I de föreslagna riktlinjerna anges även hur handläggningen av medborgarförslag ska ske inom kommunen. Inkomna medborgarförslag fördelas av kommunens kansli till ansvarig nämnd. Ansvarig nämnd ansvarar för att handlägga och fatta beslut om medborgarförslaget. För de fall ett medborgarförslag inte uppfyller kriterierna beslutar ansvarig nämnd om medborgarförslaget ska avvisas. I sammanhanget är det viktigt att

notera att medborgarförslag måste beredas innan beslut fattas. Det medför att ansvarig nämnd behöver fatta ett formellt avvisningsbeslut om ett ärende inte uppfyller kriterierna för medborgarförslag. Genom att nämnden formellt fattar ett beslut i ärendet får förslagsställaren en möjlighet att överklaga beslutet om den enskilde önskar.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut medför inga direkta ekonomiska konsekvenser. Tydliga riktlinjer inom området kan däremot medföra att medborgarförslag som inte faller inom kommunens ansvarsområde inte lämnas in till kommunen i samma utsträckning som idag vilket kan minska kommunens kostnader för handläggning av medborgarförslag.

Konsekvenser för barn

Förslaget till beslut medför inga konsekvenser för barn. Tydliga riktlinjer inom området är däremot positivt för alla förslagsställare, såväl barn som vuxna.

Bilagor

1. Riktlinjer för medborgarförslag

Christopher Arontaus
Tf kanslichef
Juridik- och kanslistaben

Anneli Sagnérius
Kommunjurist
Juridik- och kanslistaben